

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
„ОСИГУРЯВАНЕ НА СЪВРЕМЕННА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА”

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

За осигуряване на качествено професионално образование, като фактор за подготовка на конкурентоспособна и адаптивна работна сила, е необходимо обединяване на усилията на централната власт и на заинтересованите стопански организации. Подобряването на механизма на сътрудничество и споделянето на отговорности за модернизирането на професионалното образование между държавата и бизнеса в България ще осигурят условия за повишаване качеството на професионалната подготовка в съответствие с новите изисквания на националната и регионалната икономика.

За придобиване на основни компетентности в областта на природните науки като задължителен елемент от общообразователната подготовка е необходимо да се подобрят условията за експериментална работа в българските училища с цел формиране у учениците на практически знания и умения.

За реализиране на ефективен образователен процес в условията на целодневно обучение, значителен принос има възможността то да се осъществява в съвременна образователна среда. За целта чрез програмата се създават условия за атрактивно обзаведени помещения за дейности по интереси и за съвременни материали, книги и игри, стимулиращи личностното развитие на учениците.

Настоящата национална програма е продължение на реализираните от 2007 г. национални програми по различни модули, насочени към обогатяване и оптимизиране на дейностите в системата на училищното образование. Тя е насочена главно към обновяване на специализираното оборудване на учебни кабинети, лаборатории и работилници в съответствие с развиващите се съвременни нови технологии, към провеждане на практическо обучение в реална работна среда, както и към модернизиране на условията за лабораторна и експериментална работа по природни науки.

- **Срок за изпълнение на програмата:** учебната 2017/2018 година
- **Общ бюджет на програмата – 4 700 000 лв.**

А) Модул „Модернизиране на системата на професионалното образование“ – 1 500 000 лв.

Б) Модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“ – 2 400 000 лв.

В) Модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“ – 800 000 лв.

2. ЦЕЛИ

2.1. Обща цел

Повишаване качеството на образователно-възпитателния процес.

2.2. Конкретни (специфични) цели:

- Осигуряване на материална база в съответствие със съвременните изисквания на пазара на труда чрез финансово ангажиране както на бюджетни средства, така и съфинансиране от страна на работодателите;
- Предоставяне на качествена професионална подготовка в реални работни условия за над 1000 ученици от системата на ПОО и улесняване на реализацията им на трудовия пазар;
- Създаване на по-добри условия за експериментална работа по природни науки;
- Създаване на условия за личностно развитие на учениците чрез занимания по интереси и творчески изяви.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Създаване на модернизирана образователна среда за професионално образование, съгласувано с бизнеса, за търсени и перспективни професии;
- Възможност за работа с най-новото техническо оборудване;
- Придобиване на професионални компетенции в реални трудови условия;
- Създаване на пряка връзка между ученик и работодател.
- Подобрена образователна среда за обучение по природни науки.
- Предоставени условия за подкрепа на целодневната организация на учебния ден на учениците от начален и прогимназиален етап.
- Засилен интерес от страна на ученици, родители и училищни ръководства към целодневна организация на учебния ден.

4. ОБХВАТ

Програмата обхваща училища от системата на училищното образование, според спецификите на отделните модули – I – XII клас.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

А) Модул „Модернизиране на системата на професионалното образование“

Професионалните гимназии (получили финансиране по програмата, по-малко от четири пъти в предходните години), които имат сключен един или няколко договора със стопанска/и организация/и, отговаряща/и едновременно на следните четири условия:

1. предметът ѝ/им на дейност съответства на професиите, с които кандидатства професионалната гимназия;
2. съфинансират дейностите по програмата и/или предоставят машини и оборудване;
3. осигуряват в рамките на предприятието (собствената си материална база) практическо обучение на ученици от професионалната гимназия за времето, съответстващо на изпълнението на дейностите по програмата;
4. декларират в отделна декларация, придружаваща договора, че участват като съфинансираща и партнираща организация само на тази професионална гимназия.

Всяка професионална гимназия може да сключи договори с повече от една стопанска организация при спазване едновременно на условията по точки от 1 до 4.

Размерът на общото съфинансиране от всички сключени договори е не по-малък от 10 на сто от общата стойност на проекта.

Б) Модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“

Държавни и общински български училища, които провеждат през учебната 2016 – 2017 година обучение в VI клас и в VIII клас.

В) Модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“

Бенефициенти на средствата по модула са държавни и общински училища от системата на училищното образование.

Училищата, получили финансиране по модула през предходни години с проекти за начален етап, могат да кандидатстват с проекти само за прогимназиален етап.

Училища, получили финансиране по модула през учебната 2016 – 2017 година за прогимназиален етап, могат да кандидатстват само за начален етап, ако не са получили финансиране по модула за този етап.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

А) Модул „Модернизиране на системата на професионалното образование“

6.1. Описание на дейностите

-
- оборудване на учебни кабинети за професионална подготовка и учебно-производствени бази на училищата с машини, съоръжения и инструменти;
 - ремонтване на учебни кабинети за професионална подготовка и учебно-производствени бази на училищата;
 - обзавеждане с демонстрационни макети, тренажори, симулатори и други действащи образци на съвременни технически конструкции;
 - осигуряване на учебни видеофилми и софтуерни продукти, съобразени с формирането на практически умения;
 - осигуряване на транспортни средства за провеждане на училищни практики в реална работна среда.

Всички закупени по проекта активи се заприходяват, като материалните активи следва да бъдат маркирани с цел идентифициране на закупуването им по Националната програма.

6.2. Процедури за кандидатстване и оценяване на проектите

В срок до един месец от датата на публикуване на програмата на интернет – страницата на Министерството на образованието и науката професионалните гимназии подават проект в МОН, съгласно приложен формуляр за кандидатстване (образецът на формуляра се публикува на електронната страница на МОН).

6.3. Изисквани документи

Заедно с формуляра за кандидатстване професионалните гимназии прилагат следните документи:

6.3.1. Предварителен договор със стопанска организация, в който са включени размерът на съфинансирането и/или доставката на материални активи (със задължителна клауза, че всички материални активи остават в собственост на училището), осигурени места за практическото обучение на конкретен брой ученици и график на натовареност на местата за практическото обучение, съответстващ на изпълнението на дейностите по програмата.

6.3.2. Самостоятелна декларация от стопанската организация, че предметът ѝ на дейност съответства на професиите, с които кандидатства професионалната гимназия, и е партньор само с кандидатстващата професионална гимназия.

Професионалните гимназии могат да сключат един или няколко предварителни договора с различни стопански организации при посочените условия с обща сума на съфинансирането 10 на сто от общата стойност на проекта от стойността на всички договори.

6.3.3. Техническо задание на планираното за закупуване оборудване, което съдържа описание на оборудването и техническите му възможности;

6.3.4. Декларация за устойчивост, доказваща намерение за продължаване на обучението по професията/професиите, за които е закупено оборудване по проекта.

6.3.5. Решение на педагогическия съвет за кандидатстване на професионалната гимназия с този проект (заверен препис – извлечение от протокола с решението на педагогическия съвет, подпечатан с печата на професионалната гимназия.

6.3.6. Заповед на директора на професионалната гимназия, с която е определен екипът, отговорен за дейностите по проекта.

6.4. Ред и критерии за оценяване на проектите

6.4.1. В срок до два месеца от датата на публикуване на програмата на интернет страницата на Министерството на образованието и науката (МОН) експертна комисия разглежда, оценява и класира постъпилите проектни и представя на министъра на образованието и науката предложение за финансиране на класираните проекти.

6.4.2. Списъкът на кандидатствалите с проекти и одобрени за финансиране професионални гимназии се публикува на интернет страницата на МОН.

6.4.3. Оценяването се извършва по следните критерии:

- Размер на съфинансиране по договор/и със стопанска организация – до 60 точки.
- Брой на учениците спрямо най-големия брой ученици в професионална гимназия с проект по националната програма за учебната година, в която се кандидатства – до 50 точки.
- Осигурени места за практическо обучение на учениците в реални условия в рамките на предприятията, осигуряващи съфинансирането – до 60 точки.
- Тенденция в броя на учениците, приети и обучавани в професионалната гимназия, кандидатстваща с проект през последните три години – до 30 точки.

6.5. Принципи на финансиране:

Средствата за ремонтни дейности трябва да са в размер не по-голям от средствата за оборудване

6.6. **Допустимо финансиране** - максимална стойност на един проект – 70 000 лв., в т.ч. и размера на съфинансирането.

6.7. Етапи на финансиране:

- 6.7.1. Въз основа на изготвеното предложение за одобрените за финансиране училища Министерството на образованието и науката осигурява авансово финансиране в размер 65 на сто от стойността на бюджетното финансиране на проекта.
- 6.7.2. В срок до 15.09.2017 г. одобрените за финансиране училища представят в Министерството на образованието и науката междинен отчет за изпълнението на проектните дейности и искане за получаване на останалите 35 на сто от одобрените средства за финансирането им по конкретния проект, придружено с копие от окончателния договор/договори със стопанската/стопанските организация/организации и справка за сключени договори за доставки и/или ремонтни дейности с копия на всички разходооправдателни документи. (В случай че доставките или ремонтните дейности не могат да приключат до края на календарната година, може да се предвиди плащане срещу 100 на сто обезпечение с банкова гаранция).
- 6.7.3. Министерството на образованието и науката, в срок до 30.09.2017 г., след преглед на окончателния/окончателните договор/и и разходооправдателните документи прави предложение за предоставяне и на останалите 35 на сто от бюджетното финансиране. В случай че окончателният/окончателните договор/и не съответства/съответстват на предварителните договор/и или не са спазени целите и дейностите по програмата, министерството не предоставя финансиране, а професионалната гимназия възстановява получения аванс.

Бюджет на модула – 1 500 000 лв., в т. ч. средства за мониторинг

Б) Модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“

Описание на дейностите:

Финансира се обезпечаването на училищата с уреди, прибори, пособия, стъклария, реактиви и други консумативи, необходими за провеждане на практически дейности по учебните предмети *човекът и природата* в VI клас, биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда в VIII клас.

Процедури

Комисия, определена от министъра на образованието и науката въз основа на базата данни в АДМИН за броя на учениците в VI и VIII клас през учебната 2016 – 2017 година, разпределя средствата по училища в съответствие с критериите, определени в програмата, и предлага на министъра на образованието и науката за утвърждаване списък на държавните и общинските училища и съответните суми за финансирането им по този модул на програмата за 2017 г.

След предоставяне на средствата училищата закупуват необходимите уреди, прибори, пособия, стъклария, реактиви и други консумативи за изпълнение на практическите дейности по учебните програми по *човекът и природата* в VI клас, *биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда* в VIII клас, като използват списък, утвърден от МОН.

Принцип на финансиране:

Финансовите средства се използват за създаване на по-добри условия в училищата за провеждането на експериментална работа, в т.ч. и лабораторните упражнения по *човекът и природата* в VI клас, *биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда* в VIII клас. Средствата се разпределят за закупуване уреди, прибори, пособия, стъклария, реактиви и други консумативи за изпълнение на практическите дейности по *човекът и природата* в VI клас, *биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда* в VIII клас.

Определянето на средствата се извършва според броя на учениците в VI и/или VIII клас в държавните и общинските училища през учебната 2016/2017 година.

Не е допустимо използването на средствата за ремонтни дейности, обзавеждане или закупуване на компютърни конфигурации, лаптопи, таблети, мултимедии и интерактивни дъски.

Бюджет на модула – 2 400 000 лв. в т.ч. средства за мониторинг.

В) Модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците”

Процедури по кандидатстване и оценяване на проектите:

Всяко училище може да кандидатства само с един проект по модула – за начален или за прогимназиален етап.

Условие за кандидатстване е осигуряването в училището на класна стая със стандартен размер, която да бъде оборудвана със средствата по модула и използвана само за занимания в групите за часовете за дейности по интереси за организиран отдих.

Изисквани документи:

1. Придружително писмо от директора на училището.
2. Формуляр за кандидатстване (образецът на формуляра се публикува на електронната страница на МОН в 10-дневен срок след одобряването на програмата от Министерския съвет), който съдържа:

- цели;
- очаквани резултати и индикатори за изпълнение;

-
- участници - брой ученици, които ще бъдат обхванати в целодневната организация (клас, брой групи) и екип за изпълнение на проекта в училището;
 - описание на помещението, в което ще се провеждат заниманията;
 - седмично разписание на заниманията на всяка група, която ще провежда занимания по интереси или организиран отпих в помещението;
 - годишно тематично разпределение на заниманията по интереси за всяка група;
 - финансов план/бюджет.

3. Решение на педагогическия съвет за кандидатстване на училището по националната програма.

4. Декларация (по образец).

Срок на подаване:

Проектите се подават в Министерството на образованието и науката в срок до тридесет календарни дни след датата на одобряването на програмата от Министерския съвет.

Ред за разглеждане, оценяване и финансиране на проектите:

По проектните предложения се финансират дейности, свързани със закупуването на: обзавеждане, консумативи и материали, книги и игри. Максималната стойност на един проект е 10 000 лв., като в т. 9 – Бюджет, от формуляра за кандидатстване, са посочени максималните размери на средствата по всеки раздел.

Оценяването се извършва от комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката, която разглежда, оценява и класира проектите в срок от 60 дни след крайната дата за приемането на проектните предложения.

Оценяването се извършва по следните критерии:

- административно съответствие за пълно и точно попълване на формуляра – 10 точки, при непълна документация - 0 точки;
- съответствие между цели, дейности и очаквани резултати – до 20 точки;
- целесъобразно разпределение на заявените средства по бюджетни дейности – до 20 точки;
- целесъобразност на седмичното разписание – до 20 точки;
- целесъобразност и оригинални подходи при тематичната програма – до 30 точки.

Максималният брой точки е 100.

Класирането на проектните предложения се извършва в низходящ ред според получените при оценяването точки.

Финансират се проектните предложения само на класираните училища, съгласно утвърден от министъра на образованието и науката списък.

Размерът на средствата, който се предоставя на съответното училище не може да превишава посочената обща сума на бюджета от проектното му предложение.

Принцип на финансиране:

Финансират се проекти на училища, чиито дейности са насочени към осигуряване на условия за целодневна организация на учебния ден за учениците от начален и прогимназиален етап.

Бюджет на модула – 800 000 лв., в т.ч. средства за мониторинг.

Максималната стойност на един проект е 10 000 лв.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

А) Модул „Модернизиране на системата на професионалното образование“

- Модернизирана учебна среда за професионално образование в 20 професионални гимназии

Б) Модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“

- Брой ученици в VI и в VIII клас, чиято експериментална работа през учебната 2017 – 2018 година е подпомогната чрез допълнителното финансиране по модула – 120 000
- Брой училища, на които са предоставени допълнителни средства за подобряване на условията за експериментална работа по природни науки – 2 000

В) Модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“

- Брой ученици, обхванати в групите, заниманията на които са подпомогнати по модула – 1 750
- Брой училища, в които са оборудвани стаи за организирани занимания на групите по модула – 80

8. МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Мониторингът по реализацията на модулите на програмата се осъществява, както следва:

А) Модул „Модернизиране на системата на професионалното образование“

8.1. Финално отчитане

Отчет на дейностите по конкретен проект от националната програма се извършва в срок до една година от стартирането му под формата на писмен доклад до министъра на образованието и науката с приложен доказателствен материал за изпълнението на дейностите по проекта.

8.2. Мониторинг

При реализацията на модула се осъществява мониторинг, който включва проверки, анализи, изготвяне на междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение към изпълнението на програмата, осъществен от Министерството на образованието и науката и регионалните инспекторати по образованието, за целите на програмата, извън основните им задължения по функционални характеристики, ресурсно и материално осигурени за сметка на програмата. Резултатите от мониторинга се отразяват в доклад до министъра на образованието и науката за резултатите от извършената проверка.

Б) Модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“

Чрез проверки, които се извършват съгласно заповед на началника на РУО на училища, които са получили финансиране. Мониторингът включва проверка на:

- разходооправдателните документи и реално закупените уреди, прибори, пособия, стъклария, реактиви и други консумативи;
- съответствието между закупените и наличните в училището уреди, прибори, пособия, стъклария и реактиви;
- използването на закупените и наличните в училището уреди, прибори, пособия, стъклария и реактиви в образователно-възпитателния процес.

Предоставените финансови средства следва да бъдат усвоени до края на бюджетната 2017 година – до 31.12.2017 г.

Всички закупени по проекта уреди трябва да бъдат маркирани с цел идентифициране на закупуването им по националната програма.

Средствата за мониторинг са в размер до 10 000 лв.

В) Модул „Подкрепа на целодневното обучение“

Чрез проверки, които се извършват от комисия на място в училищата, получили финансиране. Мониторингът включва проверка на:

- проектната документация на съответното училище;

-
- разходооправдателните документи съобразно заявените бюджетни дейности в проектното предложение и реално закупените материали, книги, игри, обзавеждане, консумативи;
 - съответствие между заявените материали, книги, игри, обзавеждане, консумативи и наличните в училището и в помещението за целодневното обучение.

Предоставените финансови средства следва да бъдат усвоени до края на бюджетната 2017 година – до 31.12.2017 г.

Всички закупени по проекта материали, книги, игри и обзавеждане следва да бъдат маркирани с цел идентифициране на закупуването им по националната програма.

Средствата за мониторинг са в размер до 10 000 лв. Сред приключване на оценяването и класирането на постъпилите проектни предложения от училищата се извършва анализ на предложените за финансиране училища. Въз основа на този анализ се определя точният размер на необходимите средства за мониторинг, без да се превишава бюджетът на модула.

Резултатите от мониторинга се отразяват в доклад до министъра на образованието и науката за резултатите от извършената проверка. Средствата за мониторинга са за сметка на програмата.

Отчетите по модулите на програмата се публикуват на електронната страница на Министерството на образованието и науката.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности с еднакво предназначение, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.